

นางมณฑนา อู้อย่างยืน: คีตศิลป์นสู่ครุตนตรีไทยอาวุโสแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

Mrs. Mantana Yuyangyuen: Music Artist Towards Rattanakosin

Senior Music Teacher

สันทกฤษณ์ บุญช่วย^{1*} และจตุพร ธีราภรณ์²

¹ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

* Sunhakrisana.B@student.chula.ac.th

บทคัดย่อ

นางมณฑนา อู้อย่างยืน เป็นคีตศิลป์ที่ได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นครุตนตรีอาวุโสแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ประจำปี พ.ศ.2559 ถือเป็นบุคคลสำคัญของชาติ บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาชีวประวัติและวิเคราะห์องค์ความรู้ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ที่มีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยของนางมณฑนา อู้อย่างยืน ผลการศึกษาพบว่านางมณฑนา อู้อย่างยืน เป็นผู้ที่ยึดมั่นด้วยคุณสมบัติของคีตศิลป์ในระดับชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับร้องเพลงไทย เนื่องจากมีน้ำเสียงไพเราะอย่างยิ่ง ได้ฝึกหัดและสะสมประสบการณ์ด้านดนตรีไทยมาแต่เยาว์วัย และยังใส่ใจแสวงหาความรู้ต่อเพลงจากครู ผู้รู้หลายท่าน จึงเป็นผู้รอบรู้และเป็นครุตนตรีไทยที่สำคัญของชาติ นอกจากนี้ท่านเป็นผู้ตระหนักถึงความสำคัญ ของภาษาไทยฐานะเครื่องมือในการสื่อความหมาย และนำมาใช้ในการขับร้องเพลงไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งทางด้านการออกเสียง ถ้อยคำที่ชัดเจนและถูกต้อง การวิเคราะห์ตีความหมายของตัวบทร้องได้อย่างแจ่มแจ้ง และเลือกใช้น้ำเสียง สื่ออารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้ชมและผู้ฟังเกิดความรู้สึกซาบซึ้งประทับใจ อัตลักษณ์ดังกล่าวนี้มีคุณูปการ แก่การสร้างสรรคและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างยิ่ง

คำสำคัญ: มณฑนา อู้อย่างยืน คีตศิลป์ ครุตนตรี อัตลักษณ์

Abstract

Mrs. Mantana Yuyangyuen has been honored as a Rattanakosin senior music teacher in B.E. 2559 (2016) and is considered as a national figure. The objectives of this article were to study Mantana's Yuyangyuen autobiography and to analyze the body of knowledge on her unique identity that contributes to the promotion of Thai arts and culture. The results of this study showed that Mrs. Mantana Yuyangyuen is full of national music artist qualifications, especially Thai singing due to her highly melodious voice and consistent practiced and accumulated experience of Thai music in early childhood age as well as attempts to seek for additional knowledge from various teachers. As these results, she has become a Thai music expert and a national figure. Besides, she has realized the importance of Thai language by viewing it as a tool for conveying the meanings and applying to Thai singing in effective manner, including clear and correct pronunciation, clarified interpretation of songs and lyrics, and selection of appropriate emotional tone. These make audience feel impressed. In sum, this identity has contribute greatly to sustainable creation and succession of Thai culture.

Keywords: Mantana Yuyangyuen, kidhasilpin, music artist, identity

1. บทนำ

คีตศิลป์การขับร้องเป็นสิ่งที่ธรรมชาติให้มาพร้อม ๆ กับมนุษย์เป็นศาสตร์และศิลป์ที่ทำให้มนุษย์มีความสุข เป็นศิลปะที่พิเศษอย่างหนึ่ง มีกลวิธีลีลาเชิงชั้นมากมายตามแต่กลเม็ดของบุคคลผู้ขับร้องมีความยากง่ายรวมกันอยู่ เป็นความละเอียดอ่อนที่ปราศจากรูปร่างตัวตนมองไม่เห็นได้ด้วยตา การขับร้องเป็นสัญลักษณ์ของความนุ่มนวล เช่น เพลงกล่อมเด็กที่แม่บรรจงหาวิธีการเพื่อขับกล่อมให้ลูกหลับได้ เป็นต้น น้ำเสียงและวิธีการขับร้องของผู้ขับร้องมีผลกระทบต่อจิตใจผู้ฟัง บังเกิดเป็นอารมณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้ก็ด้วยมีบทร้องที่ประพันธ์ด้วยภาษาที่สละสลวย

ภาษาไทย เป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์ เป็นมรดกอันล้ำค่าที่เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ สัมผัสและสืบทอดกันมาเป็นเวลายาวนาน ถือเป็นวัฒนธรรมเป็นรากเหง้าของความเป็นไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการร้อยเรียงภาษาเป็นวรรณกรรม บทประพันธ์สร้างเสริมให้เกิดภาษาที่สวยงาม ชาบซึ้ง และมีคุณค่า ให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ว่า ภาษาไทย มีความสละสลวย แสดงถึงอัจฉริยภาพของบรรพชนไทย

นางมณฑนา อยู่ยงยืน เป็นคีตศิลป์ที่เปี่ยมด้วยความรู้ ความสามารถทางคีตศิลป์เป็นที่ประจักษ์ในฐานะ “ครูดนตรีอาวุโสแห่งกรุงรัตนโกสินทร์” โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับร้องเพลงไทย ท่านไม่เพียงแต่มีเสียงร้องที่แจ่มชัด ไพเราะน่าฟัง อันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่ติดตัวมาแต่กำเนิดเท่านั้น แต่ยังใส่ใจในการศึกษาและต่อเพลงจากครูผู้รู้ต่าง ๆ จนมีความเชี่ยวชาญในการขับร้องเพลงไทยได้ถูกต้องตามท่วงทำนอง ที่สำคัญอย่างยิ่งคือท่านเป็นผู้ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยในฐานะเครื่องมือในการสื่อความหมาย และนำมาใช้ในการขับร้องเพลงไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งทางด้านการออกเสียง ถ้อยคำที่ชัดเจนและถูกต้อง การวิเคราะห์ตีความหมายของตัวบทร้องได้อย่างกระจ่าง และเลือกใช้น้ำเสียงเป็นช่องทางในการสื่ออารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้ชมและผู้ฟังเกิดความรู้สึกซาบซึ้ง คล้อยตาม และประทับใจในการใช้น้ำเสียงถ่ายทอดเนื้อหาอารมณ์ ด้วยความสามารถและความเชี่ยวชาญดังกล่าว ทำให้ นางมณฑนา อยู่ยงยืน ได้รับเชิญไปเป็นอาจารย์พิเศษ กรรมการตัดสินการประกวด และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการขับร้องเพลงไทยจากสถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ มากมาย นำมาซึ่งเหตุผลที่ผู้เขียนมีความสนใจเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาอัตชีวประวัติของนางมณฑนา อยู่ยงยืน เพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการยกย่องเชิดชูเกียรติคุณของบุคคลทางด้านวัฒนธรรมที่มีคุณูปการอย่างยิ่งสืบไป

2. อัตชีวประวัติของนางมณฑนา อยู่ยงยืน ครูดนตรีครูดนตรีอาวุโสแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ประวัติความเป็นมาของนางมณฑนา อยู่ยงยืน ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารการวิจัยเรื่องคีตศิลป์ในสมัยรัตนโกสินทร์ของพันธ์ศักดิ์ วรรณดี (2553)⁹ กอปรกับท่านได้กรุณาเล่าให้ฟังด้วยตนเองอย่างละเอียด ว่าเกิดวันที่ 19 พฤษภาคม 2491 ที่บ้านนาแค ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อายุ 67 ปี บิดาชื่อ นายบุญมี อยู่ยงยืน มารดาชื่อ นางถนอม อยู่ยงยืน สถานภาพสมรส มีบุตรจำนวน 2 คน ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญ คีตศิลป์ สังกัดสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร นางมณฑนา อยู่ยงยืน มีความสนใจและใส่ใจในการขับร้องเพลงไทยมาตั้งแต่เยาว์ และมีพรสวรรค์และความสามารถเป็นที่ปรากฏเด่นชัด เมื่อเริ่มเข้ารับราชการในกรมศิลปากร ก็ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติโดยร่วมงานใกล้ชิดกับครูอาวุโส ส่งผลให้มีความรู้อย่างกว้างขวางในเพลงขับร้องและทางร้องต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับร้องเพลงประกอบการแสดงโขนละครได้รับความไว้วางใจให้เป็นผู้ขับร้องประกอบการแสดงต่างๆ ของกรมศิลปากรเป็นจำนวนมากตลอดจนได้รับคัดเลือกให้ขับร้องเพลงไทยบันทึกเสียง สำหรับเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ ได้ถวายงานด้านขับร้องและบรรเลงดนตรี ในพระราชพิธีต่างๆ ใน

⁹ พันธ์ศักดิ์ วรรณดี (2553). คีตศิลป์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สถาบันวิจัยและพัฒนา.

พระบรมมหาราชวังนอกจากนั้นยังเป็นตัวแทนของหน่วยงานไปเผยแพร่วัฒนธรรมของประเทศไทยยังประเทศต่างๆ อีกด้วย แม้เกษียณอายุราชการแล้ว ท่านก็ดำรงรักษาเพลงร้องละครด้วยการขับร้องประกอบการแสดงโชว์ให้แก่สถาบันต่างๆ ดังเช่น โขนของมูลนิธิคีฤกษ์ 80 ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หรือการขับร้องในฐานะ “ครูอาวุโส” ในงาน “การแสดงดนตรีไทยโดยครูอาวุโสแห่งกรุงรัตนโกสินทร์” ประจำปี เป็นอาทิ

การผสมผสานความสามารถทางภาษาไทยกับความเชี่ยวชาญด้านคีตศิลป์นั้นทำให้ นางมณฑนา อยู่ยั้งยืน ประสบความสำเร็จในการขับร้องเพลงไทยนอกจากจะมีทักษะในการรับสารด้วยการทำความเข้าใจกับบทร้อง สามารถตีความเนื้อหาและอารมณ์ได้อย่างชัดเจนกระจ่างแจ้งแล้ว นางมณฑนา อยู่ยั้งยืน ยังให้ความสำคัญกับการส่งสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้ฟังมีความเข้าใจในบทร้องอย่างถูกต้องและบังเกิดจินตภาพจากการฟังได้โดยใช้กลการ “ประคบคำ”

ภาพที่ 1 นางมณฑนา อยู่ยั้งยืน ได้เข้ารับพระราชทานเข็มในฐานะครูดนตรีไทยอาวุโสแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ประจำปี พ.ศ. 2559 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ที่มา : www.facebook.com/มณฑนา_อยู่ยั้งยืน

3. องค์ความรู้ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของนางมณฑนา อยู่ยั้งยืน

การประคบคำ เป็นเทคนิคการออกเสียงคำร้องให้ออกมาอย่างไร้พยางค์ตามทำนองเพลงและถูกต้องตามอักขระสามารถตกแต่งคำร้องให้กลมกลืนกับทำนองเพลงให้เหมาะกับสำเนียงเพลง โดยระมัดระวังไม่ให้เสียงของคำผิดเพี้ยนไป เน้นเสียงเพื่อช่วยให้คำร้องชัดเจน เพื่อให้ผู้ฟังได้ยินคำที่ไม่ผิดความหมาย และการถ่ายทอดอารมณ์เพลงตามบทร้องได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจในเนื้อหาของคำร้องที่เปล่งเสียงออกมา

ด้วยความตระหนักว่าการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องนั้น เป็นบันไดขั้นแรกในการสื่ออารมณ์และความหมายของบทเพลง จึงทำให้ ครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน ให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาไทย ทั้งในการทำงาน การถ่ายทอดความรู้ และการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนคอยใส่ใจตักเตือนให้ความรู้แก่ผู้ใกล้ชิดจนเป็นที่ประจักษ์ทราบโดยทั่วไปในหมู่เพื่อนร่วมงานและลูกศิษย์ และได้ยึดถือ นางมณฑนา อยู่ยั้งยืน เป็นต้นแบบที่ดีในด้านการใช้ภาษาไทย

นอกจากจะเป็นผู้มีความสามารถเชี่ยวชาญในการขับร้องเพลงไทยได้อย่างไพเราะ สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน และถูกต้องแล้ว นางมณฑนา อยู่ยั้งยืน ยังได้ใช้ความรู้ ความสามารถทางภาษาไทยที่มีอยู่อย่างถึงพร้อมนั้นในการสร้างสรรค์ผลงานด้านการประพันธ์บทร้องเพลงไทย ซึ่งได้ใช้ความรู้ความสามารถทางภาษาไทยในการประพันธ์ร้อยกรอง และความเชี่ยวชาญทางคีตศิลป์ผสมผสานกับความจงรักภักดีในสถาบันพระมหากษัตริย์ ประพันธ์บทร้องและบรรจุเพลงร้องเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ ในวาระโอกาสสำคัญ ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ มาโดยตลอด อาทิ การประพันธ์เพลง “ทศพิธราชธรรม” เนื่องในโอกาสสมทวมงคล

ฉลองครบรอบ 50 ปีครองราชย์ ในการประกวดการประพันธ์เพลง ณ มหาวิทยาลัยมหิดล และประพันธ์เพลง เลื่อมเสียดสี ให้แก่ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เพื่อถวายพระพรเนื่องในงานเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เป็นต้น

การประพันธ์ทางขับร้อง การสร้างสรรค์ประพันธ์ทางขับร้องของ นางมณฑนา อยู่ยั้งยืน นั้นจะให้ความสำคัญ และคำนึงถึงการออกเสียงถ้อยคำที่ถูกต้องชัดเจน สอดรับกลมกลืนกับท่วงทำนองเพลง ส่งผลให้เพลงดังกล่าวสามารถสื่อความหมายได้อย่างไพเราะถึงพร้อมด้วยรสคำและรสความ ซึ่งหลักฐานที่เป็นประจักษ์พยานที่แสดงถึงความสามารถด้านการประพันธ์ทางขับร้องเพลงไทยของนางมณฑนา อยู่ยั้งยืน ได้เป็นอย่างดีนั้น คือ รางวัลการประพันธ์ทางขับร้อง ต่าง ๆ ได้แก่ การประพันธ์ทางขับร้องเพลงใต้ร่มพระบารมี และเพลงบัลลังก์ราชภาษาสรรเสริญ ในงานประกวดวงปีพาทย์วงอุดมศึกษา “เสรีปีพาทย์” ถวายพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งได้รับรางวัลชนะเลิศ และรองชนะเลิศอันดับสอง เมื่อพุทธศักราช 2549 และการประพันธ์ทางขับร้อง เพลงเฉลิมราช สองชั้น ได้รับรางวัลชนะเลิศ ในการประกวดบ้านดนตรีศรีม่วง พุทธศักราช 2549 เป็นต้น นอกจากนี้ ท่านยังได้ใช้ความสามารถดังกล่าวในการบริการวิชาการ ให้แก่นิสิตนักศึกษาสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การประพันธ์ทางขับร้องเพลงสดคณะนี้ เถา ให้แก่ นิสิตคณะครูศาสตร์ สาขาวิชาดนตรีศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพลงบัวกลางบึง เถา แก่นักศึกษาปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์¹⁰

ในด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านการขับร้องเพลงไทย ครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน ได้สั่งสมความรู้เกี่ยวกับการขับร้องเพลงไทยมายาวนาน โดยได้รับการถ่ายทอดจากครูอาวุโสต่างๆ ในกรมศิลปากร อาทิ ครูมนตรี ครูพลทรัพย์ ตราโมท ครูอาคม สายาคม ครูจิรัส อัจฉนรงค์ ครูสุดา เขียววิจิตร ครูแจ่มช้อย ดุริยพันธ์ ครูอุษา คันธมาลัย ครูศรีนาฏ เสริมศิริ ครูแจ่ม คล้ายสีทอง ครูปัญญา นิตยสุวรรณ ครูพัฒน์ พร้อมสมบัติ และได้ฝึกฝนจนกลายเป็นภูมิรู้เฉพาะบุคคล อย่างไรก็ตาม ครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน มิได้เก็บภูมิรู้ดังกล่าวไว้เพียงลำพังเฉพาะตน หากแต่ได้ประมวลภูมิรู้เหล่านั้นมาถ่ายทอดต่อให้นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป อย่างไม่ปิดบังอำพราง และไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยากลำบาก ด้วยต้องการให้เยาวชนได้ตระหนักถึงคุณค่า และความสำคัญของการขับร้องเพลงไทยในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ดังจะเห็นได้จากการรับเป็นวิทยากร หรืออาจารย์พิเศษในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการขับร้องเพลงไทยให้แก่สถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในระดับมัธยมและอุดมศึกษาหรือบ่อยครั้งที่ท่านได้เปิดบ้านของตนเองให้เป็นห้องเรียนชั่วคราว เมื่อมีสนใจแวะเวียนเข้ามาขอความรู้หรือคำปรึกษา ท่านจะให้คำชี้แนะด้วยความยินดีและเต็มใจเสมอ ด้วยความทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาให้การถ่ายทอดความรู้และความเอาใจใส่ฝึกสอนลูกศิษย์อย่างใกล้ชิด ส่งผลสัมฤทธิ์ให้ลูกศิษย์ของท่านมีความสามารถในการขับร้องเพลงไทย เป็นที่ยอมรับและสามารถคว้ารางวัลระดับประเทศมาได้ ดังเช่น นางสาวรจนา บัวกลิ่น ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองการขับร้องเพลงไทย ระดับอุดมศึกษา ครั้งที่ 6 ซึ่งจัดโดย วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นอาทิ

ผลงานการถ่ายทอดภูมิรู้ด้านการขับร้องเพลงไทยที่ปรากฏเป็นรูปธรรม และเป็นคุณูปการต่อวงการคีตศิลป์และวรรณศิลป์อย่างยิ่ง อีกประการหนึ่ง คือ การให้ความอนุเคราะห์แก่ กองทุนพระมหาชนก มหาวิทยาลัยขอนแก่น โครงการสืบทอดภาษาและหนังสือที่มีคุณค่า ด้วยการนำมาให้นักศึกษาอ่าน พากย์ ขับ และร้อง ได้แก่ “หนังสือพร้อมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ชุด เป็นถนิมประดับภรณ์ ทุกเมื่อ” ตั้งแต่พุทธศักราช 2552 – 2557 ซึ่งครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน ได้เสียสละเวลาและอุทิศตนเป็นผู้ฝึกสอน ควบคุมการขับร้องและบันทึกเสียงอย่างใกล้ชิด การถ่ายทอดภูมิรู้ในด้านการขับร้องเพลงไทยด้วยความยินดีและความเต็มใจ ประกอบกับความสามารถที่โดดเด่นและมีเอกลักษณ์เฉพาะตน ทำให้มีนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา และบัณฑิตศึกษาจำนวนมากให้ความสนใจที่จะศึกษาวิจัยวิธีการขับร้อง และวิธีการถ่ายทอดของนางมณฑนา อยู่ยั้งยืนในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ เทคนิคการขับร้องประกอบการแสดงละครโน ของนางมณฑนา อยู่ยั้งยืน เช่น 1) กรณีศึกษา : เรื่องอิเหนาตอน

¹⁰ มณฑนา อยู่ยั้งยืน.คีตศิลป์. สัมภาษณ์_10 มิถุนายน 2560.

บุษบาชมศาล-ตัดดอกไม้-ฉายกรีซ ของนางสาวรจนา ผาดไพบุลย์ (2550)¹¹ ปรัญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา มนุษยดุริยางควิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2) การสร้างสื่อการขับร้องเพลงไทยระดับอุดมศึกษาขั้นต้น : กรณีศึกษา เพลงตับต้นเพลงฉิ่ง สามชั้น เพลงตับลมพัดชายเขา สามชั้น ตามกลวิธีของอาจารย์มณฑนา อยู่ยั้งยืน ของนางสาวสาวิตรี แจ่มใจ (2559)¹² ปรัญญาณิพนธ์ สาขาวิชาดุริยางค์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3) การศึกษาศัพท์ทางการขับร้องเพลงไทยของครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน ของนางสาวพรรณธร แสงสกล (2556)¹³ ปรัญญาณิพนธ์ ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 4) กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยของครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน ของนายเอกสาร มีไม้จอน (2557)¹⁴ รายงานการวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นต้น

ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการขับร้องเพลงไทยให้สื่อสารความหมายได้ชัดเจนและถูกต้องตามท่วงทำนองทำให้ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นางมณฑนา อยู่ยั้งยืน ได้มุ่งมั่นอุทิศตนในการทำงาน เพื่อยกระดับมาตรฐานการประกวดแข่งขันด้านการอ่านออกเสียงทำนองเสนาะ และขับร้องเพลงไทยแก่เยาวชนด้วยความเต็มใจ ดัง จะเห็นได้จากการเป็นกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์และกรรมการตัดสินการประกวดที่เกี่ยวข้องกับการอ่านทำนองเสนาะและการขับร้องเพลงไทย เช่น การประกวดขับร้องเพลงไทยเดี่ยวชายและหญิง ของสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร การประกวดแต่งเพลงไทยและประกวดดนตรีไทย ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง การประกวดโครงการเพาะกล้าพันธุ์เก่งเพลงพื้นบ้าน ถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย การประกวดอ่านทำนองเสนาะระดับอุดมศึกษา ถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว : สรวลเสียงเสนาะทำนอง อ่าน-พากย์-ขับ-ร้อง ซ้องถวายเป็นของ กองทุนพระมหาชนก มหาวิทยาลัยขอนแก่น การประกวดขับร้องเพลงพม่าแท้และเพลงพม่าสองชั้น ของมูลนิธิพระราชินีเวศน์มฤคทายวัน ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพรรณวดี เป็นต้นในการเป็นกรรมการตัดสินต่าง ๆ นางมณฑนา อยู่ยั้งยืน จะให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาไทยของผู้เข้าประกวดในการขับร้องและสื่ออารมณ์ ควบคู่ไปกับความถูกต้องของท่วงทำนองส่งผลให้เกิดการคิดสรรคดีศิลป์ที่เปี่ยมด้วยความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะและขับร้องเพลงไทยจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนทั้งหลายเกิดความรัก ความรู้ ความสนใจ ตระหนักถึงคุณค่าตลอดจนภาคภูมิใจในภาษาไทย และวัฒนธรรมทางคดีศิลป์สืบไป

¹¹ รจนา ผาดไพบุลย์. (2550). ศึกษาเทคนิคการขับร้องประกอบการแสดงละครใน ของครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน : กรณีศึกษาเรื่องอิเหนา ตอนบุษบาชมศาล-ตัดดอกไม้-ฉายกรีซ. ปรัญญาณิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามนุษยดุริยางควิทยาสาขาศิลปะการแสดง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

¹² สาวิตรี แจ่มใจ. (2559). กลวิธีการขับร้องละครชาตรีของครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

¹³ พรรณธร แสงสกล. (2556). การศึกษาศัพท์ทางการขับร้องเพลงไทยของ ครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน. ปรัญญาณิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

¹⁴ เอกสาร มีไม้จอน. (2557). กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยของครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน. รายงานการวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.

ภาพที่ 2 นางมณฑนา อยู่ยั้งยืน ได้ถวายงานดนตรีไทยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะครู
ดนตรีไทยอาวุโสแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
ที่มา : www.facebook.com/มณฑนา_อยู่ยั้งยืน

4. บทสรุป

จากประสบการณ์และผลงาน จึงทำให้ครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน ได้รับรางวัลและการยกย่องเชิดชูเกียรติ จากหน่วยงาน
และสถาบันต่าง ๆ อาทิ ได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรีไทย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ได้รับรางวัลวัฒนธรรมสยาม จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็น “ศิลปินคึกฤทธิ์” สาขา
ดนตรีไทย (ขับร้อง) ประจำปีพุทธศักราช 2555 จาก มูลนิธิคึกฤทธิ์ 80 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม
บรมราชกุมารี และ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็น ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น พุทธศักราช 2560 จาก กรมส่งเสริม
วัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงว่า ครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ
มีผลงานเป็นที่ยอมรับของวงการคีตศิลป์ไทย ทั้งยังเป็นผู้มีความโดดเด่นในด้านการผสมผสานความรู้ทางภาษาไทย เข้ากับการ
ถ่ายทอดผ่านการขับร้องเพลงไทยได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม งดงาม ตามความหมายของถ้อยคำท่วงทำนองของบทเพลง
สามารถสร้างสรรค์งานคีตศิลป์ด้วยพื้นฐานความรู้ความเข้าใจทางภาษาไทยอย่างแท้จริง พร้อมเสียสละ ทุ่มเท ถ่ายทอด
ความรู้เพื่อบ่มเพาะ “คีตศิลป์รุ่นเยาว์” บนหลักคิดว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์และเกียรติภูมิของชาติ และ “การใช้ภาษาที่
ถูกต้อง” คือพื้นฐานและมาตรฐานสำคัญของการขับร้องเพลงไทย

5. เอกสารอ้างอิง

พรรณธร แสงสกล.(2556). การศึกษาศัพทวิทยาการขับร้องเพลงไทยของ ครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน.ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตร

บัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พันธ์ศักดิ์ วรรณดี .(2553). คีตศิลป์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์.กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สถาบันวิจัยและพัฒนา.

มณฑนา อยู่ยั้งยืน.คีตศิลป์. สัมภาษณ์_10 มิถุนายน 2560.

รจนา ผาดไพบูลย์. (2550). ศึกษาเทคนิคการขับร้องประกอบการแสดงละครใน ของครูมณฑนา อยู่ยั้งยืน : กรณีศึกษา

เรื่อง อิเหนาตอนบุษบาขมศาล-ตัดดอกไม้-ฉายกริช.ปริญญานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

มานุษยวิทยาภาควิทยาศาสา ศิลปะการแสดง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สาวิตรี แจ่มใจ .(2559). กลวิธีการขับร้องละครชาตรีของครุภัณฑ์นา อู่ย้งยืน.วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ดุริยางคีไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสาร มีไม่จน.(2557). กระบวนการถ่ายทอดการขับร้องเพลงไทยของครุภัณฑ์นา อู่ย้งยืน.รายงานการวิจัยสถาบัน บัณฑิตพัฒนศิลป์.